

listujemo ta pregled, zapazimo v svoje veliko začudenje, da Spodnji Štajer, ki je vendar kakor ust arjen po svojih naravnih ugodnostih za mlekarstvo, daleč zaostaja za nekaterimi sosednimi pokrajinami, osobito pa za v neugodnejših okoliščinah se nahajajočim Kranjskim. Na Kranjskem štejemo 49 združenih mlekar, na Spodnjem Štajerskem pa samo 5. Še neugodnejše je razmerje, ako primerjamo množino od posameznih mlekarov izdelanega mleka v l. 1904. Na Spod. Štajerskem je ena edina mlekarica izdelala 532.171 litrov mleka, ostale se niti niso približale 100.000 litrom; na Kranjskem pa je 27 mlekarov izdelalo nad 100.000 litrov, ena celo 783.990 litrov. Skupno so izdelali vse kranjske mlekarne okroglo 6.500.000 litrov, a štajerske pa samo 650.000 litrov. Ako vzamemo povprečno, da so dobili združniki za 1 l mleka 10 h, torej so kranjski dobili 650.000 K, a štajerski pa samo 65.000 K, torej komaj desetino. Odkod neki izvira ta gorostasna razlika; saj Kranjska ni Bog si ga vedi koliko večja, število prebivalcev pa je približno isto, kot na Spod. Štajerju. Vzroki za to razliko se navajajo mnogoteri. Pred vsem se trdi, da kranjska kmetijska družba veliko stori za povzdigo mlekarstva; to je tudi res in vsa čast ji! Pa tudi mi imamo že precej časa potovalnega učitelja v osebi neumorno delujočega g. Martin Jelovška, ki se vestno in resno trudi za povzdigo živinoreje in mlekarstva. Država in dežela podpirata ustanovljene mlekarne z izdatnimi podporami. Dežela daje tudi vse potrebne tiskovine za mlekarstvo, knjigovodstvo brezplačno. Gori omenjeni mlekarški strokovnjak je mlekarjem vsakokrat na razpolago, če potrebujejo strokovnega sveta in pomoči.

Tudi naš kmetijski list „Gospodarski Glasnik“ je zdaj dobro urejevan ter prinaša mnogo koristnega in poučnega, samo brati ga je treba. Da pa naša kmetijska družba ne stori za spodnještajerske kmete dovolj, tega so si isti sami krivi, zakaj pa pripuste, da je večina spodnještajerskih podružnic v meščanskih, kmetu malo prijaznih rokah. Z obilnim pristopom bi prav lahko kmetje te podružnice dobili v svoje roke in s tem tudi vpliv na kmetijsko družbo. Taista ima na razpolago obilne državne in deželne podpore, ki pa se seveda obrnejo največ v prid lastnim udom. Kdor torej ni ud, ni opravičen tožiti o malomarnosti družbe. Dosedaj navedeni vzrok nam torej nikakor ne pojasni velikankega nazadka v mlekarstvu na Spod. Štajerskem. Prvi in glavni vzrok je pač nebržnost, deloma celo sovražnost spodnještajerskih kmetov do združenih naprav sploh, posebej pa še do mlekarstva. Poedini začetni nespahi in pa sovražno časopisje je ljudstvo tako oplašilo, da se nikakor neče udeleževati pri takih, kmetom koristnih podjetjih. Pa tudi gmojne sile še dosedaj naš kmet ni v toliki meri okusil, da bi mu neizprosno velela: „Moraš, ali pa propadi!“ Toda bližajo se tudi pri nas časi, ko bo naša sicer tako plodna zemlja odrekla bogat pridelek in to valed enostransko se ponavljajočega pridelovanja zrnja. Trebalo bi torej že sedaj iskati vira novih dohodkov, ne še le potem, ko so že prejšnji usabnili. Tak nov izdaten vir pa je ravno mlekarstvo, ki bi lahko popolnoma nadomestilo propadajoče poljedelstvo, zraven tega pa še tudi ne

zahteva toliko delavskih moči, katerih itak nimamo preobilo. Omeniti je še, da je štajersko surovo maslo jako na glasu in škoda bi bilo, če bi ta zaklad zavrgli.

Omejiti je torej treba preobilno pridelovanje zrnja, napraviti več novih travnikov, oskrbeti si več dobre molzne živine ter ustanoviti več novih mlekar, obstoječe pa boljše zalagati z mlekom. Na Murskem polju n. pr. bi se čisto lahko spravilo nad 2 milijona litrov mleka na leto skupaj in to bi že nekaj izdalo v denarnici; sedaj pa se mleko večinoma potratu in se dobi komaj četrtino dohodkov, kakor bi se jih lahko dobilo potom mlekar. Na delo torej, dokler je še čas, da nas naši sosedje še bolj ne prehitijo. Tega dela naj bi se posebno lotile naše mladinske organizacije, ki so za to kakor nalašč ustvarjene. V prvi vrsti je potrebno, da naš kmečki stan gmojno okrepimo, ker le potem bo prišel tudi do politične moči ter bo sam odločilno uplival na svoje stanovske zadeve.

H koncu še pogledimo v nekatere druge avstrijske kronovine, kako je tam kaj razvito mlekarstvo. Na Goriškem je 32 dolinskih in 24 planinskih mlekar; na Moravskem 113 mlekar, na Nižjeavstrijskem 244, na Tirolskem 232 dolinskih in 322 planinskih mlekar samo v nemškem delu, v laškem delu pa 348 mlekar, in majhna deželica Predarlško ima 118 dolinskih in 237 planinskih mlekar. Pa vendar mora še naša država uvažati veliko množino mlekarških proizvodov; pokrita je torej tudi še za nas miza.

Na delo torej, ker resnobni so dnevi,
A delo in trud naj nam Bog blagoslovi!

Kmečki prijatelj.

Politični ogled.

Državni zbor začne svoje delovanje med 21. in 25. januarjem.

Cesarski namestnik v Dalmaciji. Cesar je imenoval svojim namestnikom v Dalmaciji dosedanjega voditelja dalmatinskega namestništva Nikolaja Nardelli.

Češki kmečki osrednji denarni zavod. List „Hlas Naroda“ naznanja, da so poslanci češke kmečke stranke sklenili, ustanoviti za kmete osrednji denarni zavod, in so že vse potrebno v to svrhu pripravili. Ta zavod bo tako urejen kakor bogata in daleč okrog znana „Živnostenska banka“. S tem dokazuje čški kmet javnosti, da razume prav dobro novejši čas, ko daje vsakemu stanu moč le enotna organizacija s dovoljnimi denarnimi sredstvi v ozadju. Kdaj bodo naši kmetje že tako daleč?

Nemška kmečka stranka na Češkem razglašala načela, katera bo zastopala pri spremembi volilnega reda. Zahteva splošno in enako volilno pravico pod sledečimi pogoji: 1. Ustvari se naj narodno-enotni volilni okraji, v katerih naj bodo narodnosti ločene tudi v najmanjših selih. 2. Ločiti je treba volilne okraje. Obrtniško zelo razviti kraji se naj priključijo k mestom. 3. Izdati se mora stroga

postava proti vsakemu nasilnemu vplivanju. Kdor sodeluje, da se razžene shod, je sokriv motenja hišnega mira.

V Rusiji še vedno noče priti do mira. Ako se posreči v enem okraju napraviti mir, začne se upor na drugem. Sedaj pa se širi vstaja ob Vzhodnem morju. Uporniki so razdeljeni v odbore, ki zaplenjajo posestva, vpeljali so dohodninski davek in posvetni zakon. Kjer so zavlada uporniki, boži kmet, ker uporniki nočejo poznati nobenega zasebnega imetja, ampak vse naj bo skupno. Kdor se jim protivi, tega umorijo. Minole dni se je posrečilo udniti upor na Livskem. Večina vodij vstajev je zbežalo. Pobegli so zapustili tako množino orožja, posebno mnogo smodnika in dinamita, da bi zadoščalo na sto tisoče ljudi umoriti. Kmečko ljudstvo z veseljem pozdravlja mir in red. V Kavkazu pa delajo nemir Armenci. Ves upor se podpira z denarjem in orožjem iz inozemskega, posebno od Židov. Denar se pobira z namenom, da se bodo podpirali valed upora poškodovani, a gre pa v resnici za nabavo orožja upornikov. Sedaj je ruska vlada naznanila, da bo zaplenila vsak tak denar, ki pride na Rusko.

Francosko. Volitve novega predstojnika francoske ljudovlade, ki bodo 16. februarja, povzročajo spore. Največ upanja imata predsednik senata Fallieres in predsednik zbornice Doumer. Sedanji predsednik je odklonil, da bi se zopet izvolil. Fallieres je preteklo nedeljo v Agenu ostro napadal Doumerja, češ, da hoče postati samovladar in bi pomenjal Doumerjevo izvo itev vojsko. Proti Doumerju kandidirajo za predsednika francoske ljudovlade tudi poslanci Sarriena. List „Matin“ poroča, da so sklenili škofje opustiti vsak odpor proti zakonu o ločitvi cerkve in države. Škofje so baje tudi sklenili, da skličejo posvetovanje vseh francoskih škofov v Parizu.

Razne novice.

* Osebna vest. Naš rojak g. Pribil, šolski nadzornik v Lošnju, je premeščen na Krk.

* S pošte. Za poštno-pomožnega uradnika sta imenovana Franc Košiček in Janez Pfeiler na Pragarskem. — Nova pošta se je ustanovila pri Sv. Marjeti blizu Moškajne. — Za poštno pomožno uradnico v II. pl. razr. v Konjicah je imenovana Karolina Canker.

* Mili darovi za družbo vednega češčenja. Sv. Lenart nad Laškim 48 21 K, Kamnca 20 K, Vransko 24 K, Sv. Jernej pri Konjicah 90 K, Sv. Anton v Slov. gor. 10 32 K, Laško 56 30 K, Polje 18 K, Paka 10 K, Dobje 9 K, Sv. Križ pri Mariboru 15 K, Kapela pri Radencih 43 K, Slovenjgradec 10 K, Sobota 11 K, Slivnica pri Celju 17 80 K, Sv. Alojzij v Mariboru 15 40 K, Leskovec 24 K, Sv. Bolfank v Slov. gor. 19 K, Sv. Rupert nad Laškim 11 43 K, Šmiklavž pri Slovenjgradcu 6 20 K, Sv. Jedert nad Laškim 15 58 K, Sv. Marko nižje Ptuj 24 24 K, Staritrg 23 K.

* Dijaški kuhinji v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: dekan Šlan-

kor je bil navajen, pri njih, ostala dva sta se pa zarila v krmo.

II.

„Tfu, tfu,“ je jel pljuvati stari Vjeruša in si mel zaspane oči. „Starega volka je težko goljufati. Sraje so včasih resnica, včasih tudi laž ali pa še laž ne. Pa da bi Turki plazili krog koč, ni nemožno? Najboljše je, če pogledam!“

Vtaknil je k sebi samokrese in jatagan.

„Ako jih je dvanajst, tem veselejši bo Mohamed v svojem rajnu. Dobro bi bilo, da bi Slaviša in Žarko ne spala pretrdno. Khm!“

Pokukal je skozi špranjo na vratih.

„Djaval...“, kaj se pa giblje tu zunaj? Eden, dva, trije, štiri in še menda peti, šesti, da bo končno vendar le prišlo do dvanajstih. V lepe škrpice sem prišel! Ko bi ti prokleti mohamedanci bili vsaj židje, da bi jih odnesel angelj, kakor Habakuka... tfu... sedaj treba uiti! Skozi vrata ne gre, ker se ne ve, ali me čaka zunaj svinec ali jeklo. Mogoče je Pavlovič pustil kako drugo luknjo.“

Jel je stikati po staji, ali čim bolj je iskal tem hitreje je pljuval same jeze. Že je hotel zamomljati, kar naleti v kotu na nekaj krme. Jame jo vlačiti stran in dobi napol zamašeno odprtino. Začel je riti.

„Tfu... Kam gre luknja, ne vem... pa pogledmo. Napravljena je prav za enega. Boljše je, da

**) Djaval se izgovori džaval, po naše hudje.

se pririjem kam, kakor da me spečejo tolovaji! Škoda, da moram pustiti konja!“

Vjeruša se je napejal in ril dalje. Ni slišal, da je zagrmel strel, eden... več.

Streljal je stari Pavlovič, da vzbudi svoje tri goste. Nocoj ni bil mogel zaspiti. Misli so mu hodele vedno nazaj v dobo, ko je bil mlad, kakor njegova Kosenka, in da so mu odpeljali ženo, katere ni videl več. Rešil se je sam z otrokom, ki je bil edini spomin na ugrabljeno mu ženo. Ali se morebiti vnukinji ne zgodi isto? Ali ni ona lepa, sposobna za turški harem in on jo mora dati, ako pridejo po njo... on, raja. Še vesel mora biti, in hvaležen svojim gospodom, da mu niso požgali koč, ali če so mu to storili, da so mu pustili življenje. Gospodar tako hoče, hlapec poslušaj. Pri teh mislih mu je nekaj tiščalo grlo in nemir se ga je polasčal. Kako grozno je pogledal Holuban, ko se mu je odpovedala Kosenka?! Njegov srda poln pogled mu plava pred očmi in mu pravi, da je ta pogled zmogel vsega. — In stari Pavlovič je vstal, vzel handžar in samokrese ter gledal skozi okno.

Zunaj so migljale zvezde in nekoliko razsvetljevale temo.

Pavlovič je slonel dolgo ob oknu in mislil.

Kdaj se povrne mir in pravica v domovino? Kdaj dobi raja pravico do življenja? Večni boji, vstaje... kri, vse to traja že stoletja, ali nikdo ne priskoči na pomoč, nikdo ne poda roke k svobodi.

Zmage se dobe in zopet zgube, vstaje se potlačijo in zopet je vse pri starem, še slabše.

Ali bo kedaj napočil dan svobode za tužno rajo?...

Starec se je vzdramil iz svojih misli. Zdelo se mu je, da je videl neko postavo. Ali se je varal v temi? Gleda pozornejšje.

Ni se motil. Zopet nekdo, dva... Da, to je že cela četa.

„Gospod Jezus, napad,“ zamrmra Pavlovič in stiska za samokres. „Kosenka, Kosenka!“ zakliče rablo.

Deklica pride preplašena.

„Kaj je?“

„Kosenka! djala si danes, da si pogumna, in znaš streljati. Poglej!“

Dekle pogleda in vstrepeta.

„Se bojiš?“ reče ded in oči se mu zasvetijo kakor staremu volku.

„Sama sva, ded!! Gospod Jezus daj, da se rešiva, posebno oni... O, Marija!“

„Ded, braniva se! Ako naju tudi dobe, bova draga!“

„Dobro, Kosenka... vidiš!“

Starec je vstrelil. Turki so se hipoma razpršili, pustivši nekaj temnega na tleh.

„Eden že spi! Predno zaspiva midva, jim še napopram kožo,“ je mrmral.

Čakal je, da kaj vidi.

„Če le ne zapalijo koč in naju tako ne spe-

der 20 K, zložili kmetje v Šmartnu pri Slovenjgradcu na odhodnici Kanskijevi 23 K, nabral gosp. Zacherl ob blagoslovljenju križa pri Volcerju v Babinčih 10:80 K, za kruh sv. Antona 1 K, A. P. iz Jarenine 2 K, nabrale blage mariborske gospe za božičnico 162:20 K, za kruh sv. Antona 1 V. P. 5 K, na veselici v Rušah nabrala Ivana Serne 8 K, župnik Hebar 10 K, neimenovana 50 K, ormoška posojilnica 30 K, kaplan Fr. Močnik 5 K, župnik Strakl 10 K, neimenovana iz Pečove 10 K, dr. Firbas 20 K, duh. svet. Bohanec 6 60 K, okrajna posojilnica v Ormožu 20 K, preostanek berbe za dijaško kuhinjo pri Sv. Križu pri Ljutomeru nadučit Herzog 9:44 K, kaplan v Feldbahu Leopold Vozlič 15 K, prof. dr. Jerovšek 10 K, od Sv. Križa pri Ljutomeru poslali 36 vreč krompirja, Hrašovec 2 vreče lepega krompirja, Kocuvan od Sv. Jurija ob Ščavnici 15 litrov fižola, klub 30 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam naj Bog stotero povrne! Srčna zahvala za vse darove in ob enem še prosimo nadaljne podpore! — Ob sklepu lista še dobimo naslednji dopis: Mnogo se lahko stori za našo dijaško kuhinjo v Mariboru, če se je kdo spomni v veseli družbi, pri kakem prijateljskem sestanku, pri odhodnicah ljubih prijateljev itd. Tako smo sprejeli pred kratkim po nadučitju g. Šimona Šalamuna iz Šmartna pri Slovenjgradcu 23 K, katere so zložili prijatelji mladine pri odhodnici č. g. kaplana Kauskyja. Veleposestnik g. Jožef Rotovnik v Legnu pri Slovenjgradcu nam je pa poslal 13 K, katere so zbrali občinski svetovalci in odborniki občine Legen pri odhodnici občinskega odbornika gosp. Mihaela Lampreht.

* Duhovske vesti. Na tukajšnji moški kaznilnici je prevzel dušno pastirstvo o. Kasijon Zemljak, ker je dosedajni dušni pastir č. g. Alojzij Sver zbolel.

* „Slovenski Čebelar“, glasilo slovenskega čebelarskega društva za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko, je stopil v IX letnik. List prinaša zelo poučne spise v čebeloreji. Udje društva ga dobe brezplačno. Udnina je na leto 2 K.

* Čebelarsko društvo za Spod. Štajersko je imelo dne 28. decem. svoj občni zbor v Ptuj. Žal, da nismo dobili nobenega podrobnega poročila, čeravno smo mi kot kmečki list pač v prvi vrsti potrebni in smo tudi vedno rade volje priobčevali shode tega tako važnega društva. Društvo šteje dosedaj 16 podružnic, izven teh pa je bilo 25 članov. Koliko udov pa šteje celo društvo, se ni moglo naznaniti, ker niso poslala vsa društva poročila. Društvo je dobilo podpore od štajerskega deželnega odbora in ministrstva. V odbor so se izvolili gg.: Jože Zelenik, posestnik itd. v Vinkovcih, predsednik; Tomaž Kurbus, nadučit. na Slivnici, podpredsednik; Ivan Strelec, nadučit. v St. Andražu v Slov. gor., tajnik; dr. Brumen, odvetnik v Ptuj, blagajnik; Jurančič, potov. učitelj, čebelar pri Sv. Antonu v Slov. gor., Zdolšek, č. kr. avskultant v Celju in Sivka, nadučitelj v St. Juriju ob juž. žel. pa odbornikom. Sklenilo se je, strogo na prste gledati prodajalcem ponarejene strdi. — V Ljubnem na Zgor. Štajerskem bo letos čebelarska razstava. Spodnještajerski slovenski čebelarji se je bodo udeležili.

čejo. Kosenka, ne stoj pri oknu ampak skrij se, tako... in potem tako!“

Zopet se je zvrnil eden po tleh. Starec je streljal in podiral. Meril je dobro, ker je bil vajen.

Žarko in Slaviša sta slišala strele. Videla sta, da so Turki obkolili hišo.

„Brate... tolikim ne vzdržima?! Ali živa naju ne smejo dobiti! Streljajva...“

Napadaleci so streljali, ali njih strelji so se zavrivali le v zidovje in bruna. Kroglice Žarka in Slaviše so pa podirale Turke. Ti niso bili pripravljeni na to. Ta koča, pa bi naj imela toliko braniteljev in svinca?! Jeli so vpiti in siliti k vratom.

„Kaj storiš, ako vderejo v hram?“ vprasa Slaviša.

„Kosenke jim ne pustim! Planem za njimi!“

„Ne planeš!“

„Planem!“

„Ne gubi glave, brate, in misli! Kosenki se ne pripeti nič žalega. Najbrže je to lov na roko izdajalca Holubana. Ta si jo hoče osvojiti in nič drugega. Midva glejva, da jim nideva, potem pa Bog pomagaj! Moji sokoli jim nasipljejo svinca pod kožo, kakor bi popral juho!“

„Ti ne poznaš Kosenke?“

„Kaj pa more ženska zoper moške in če je še tako silna? Pavloviča pobijejo, njo vjamejo! Verjemi mi, ker vem, da se je meni zgodilo tudi tako. Da bi bil takrat jaz previdnejši, bi še živela sedaj.“

Pripravo za to je prevzel potovalni učitelj gosp. Jurančič.

* Za potovalno knjižnico Slov. krščansko-socialne zveze so dosedaj darovali č. gg.: prof. dr. Kovačič 21 knjig, prof. Stegenšek 2 ravnatelj Zidanšek 2, uredništvo „Slov. Gosp.“ 68, stolni prošt Herg 46, rač. ravident Spindler 2, mariborski bogoslovec 52, župnik Volf 22, prof. dr. Medved 96. Srčna hvala! Za nadaljno podporo prosi: J. Kranje, kaplan, Sv. Peter, p. Maribor.

* Nov nemški list je začel izhajati v Radgoni „Radkersburger Wochenblatt“. Že v prvi številki naznanja, da je njegov namen, delati za razširjanje nemštva, ali z drugimi besedami, podpirati hoče nemštvo ter grčiti slovenske kmete, kakor sta delali dosedaj že „Marburgerca“ in celjska „Vahtarca“.

* Čudne razmere. V „Slovenca“ beremo: „Domovini“ piše neki „narodni konzorcij“. Na znanje! Koncem leta 1905 je prenehal izhajati list „Slovenski Štajerc“. Gosp. Križman ga je na svojo pest začel izdajati brez potrebne denarne podlage. Križmanu ni nihče zaupal zaradi njegove preteklosti, list ni dobil nikjer pomoči. „Domovina“ pravi, da bo začel radikalno napreden list odslej izdajati Dragotin Hribar v Ljubljani. — Po Ljubljani se pa govori, da se Križman noče kar meni nič tebi nič odpovedati lastništvu, da so brez njegove vednosti v „Slovenskem Štajercu“ naznanili, da list preneha izhajati in da se hoče za urednika D. Hribarjevega lista pridobiti bivšega urednika ptujskega „Štajerca“ — Drevenšeka. To so pač res „čudne razmere“, s katerimi hočejo „osrečevati“ slovensko ljudstvo.

Mariborski okraj.

m Poučna predavanja v Mariboru za kmete in delavce bo prirejalo Bralno in pevsko društvo „Maribor“. Vršila se bodo vsako nedeljo v prostorih omenjenega društva od 10 ure dop. naprej. Pristop je vsakemu prost, vstopnine ni nobene. Vsakdo brez ozira na politično stališče se lahko udeležuje predavanj, ker je vsaka politika strogo izključena, in bodo predavanja odlično strokovnjska. Prvo predavanje se vrši dne 21. januarja ob 10. uri predpoldne in bosta predava'a: Potovalni učitelj gosp. Goričan: Zakaj propaa kmečki stan? in prof. g. dr. Poljanec: Nekaj o pitni vodi. Kmetje in delavci, prihajajte radi in redno k tem predavanjem. Vsa predavanja so določena za vas ter se bodo ozirala na vaše razmere. Gospode duhovnike in učitelje mariborske okolice pa prijateljski prosimo, da opozarjajo narod na te prireditve in agitirajo za obilno udeležbo pri njih!

m Mariborske novice. Tukajšnji lekarnar Maks König, ki imo lekarno „Marija Pomagaj“

Nehala sta streljati. Starec in Kosenka sta se vmirila, vedoč, da so opozorjeni na napad. Turki niso vedeli, od katere smeri so kroglice in so le silili k vratom. Iz hiše pa je grmel strel za strelom, včasih dva na enkrat.

„Branita se čvrsto“, pripomni Slaviša. „Ali ne vzdržita! Teh je kot mravelj!“

Po kratkem naskoku so vdrli Turki v kočo. Starec je bil z jataganom po turških glavah, da je kar breščalo. Ti so za hip osupnili. Hipoma nekdo ustrelil in starec pada. Kosenka vikne in se vrže med lopove. Strah in obup sta jo pobesnela, da je mahala z neverjetno močjo okrog.

„Kosenka, spametuj se!“ ji zakriči mlad Turek.

„Proč, izdajica, morilec!“

„Ne draži ljudi! Ako bi te ne imel rad, bi te podrli že davno.“

„Pa me poderi! Boljše mi bo, kakor v tvojih rokah!“

„Ti moraš biti moja!“ je viknil Holuban in podbil orožje.

„Nikoli!“ je zavpila in sprožila, pa kroglica je podrila drugega.

Holuban je pa planil k nji, jo pograbil krog pasu in odnesel. Ostali so pobrali, kar so našli. Koče niso zažgali, ker se niso čutili popolnoma varne. — — —

Vjernaša je ril naprej in se potil. Konečno je prišel po tej luknji v spalnico Kosenke. Luknja je bila menda napravljena za slučaj napada, da se

v graškem predmestju, se je dal voliti v nemški šulferajn. Gotovo to ni pravi način, da bi Slovence v svojo lekarno zvabil. — V soboto, dne 6. t. m. zjutraj ob 7. uri 23 minut so nekateri čutili lahek potres. — Za okrajno glavarstvo, finan. ravnateljstvo in davkarijo se bo začelo graditi spomladi novo poslopje. Dosedaj so bili ti uradi v Girstmajerjevi hiši, nasproti južnemu kolodvoru. Novo poslopje bo stalo na voglu Park-ulice in Tegethofovega trga, severno od Zofijinega trga. — Slovenska Čitalnica letos ne bo priredila velikega plesa, ampak navadne obiteljske večere. — Občni zbor „Bralnega in pevskega društva Maribor“ bo v soboto dne 19. t. m. v društvenih prostorih. — Dne 4. t. m. ob tri četrti na 7 zvečer je začelo biti plat zvona. Vzdale so se bile saje v hiši, kjer je gostilna „Pri pošti“. Posrečilo se je, kmalu pogasiti ogenj.

m Slovensko gospodarsko in izobraževalno društvo „Skala“ pri Sv. Petru je imelo dne 7. januarja t. l. svoj redni občni zbor. Iz poročil tajnika, blagajnika in knjižničarja povzamemo prav veselo gibanje. Društvo je imelo 10 pončnih shodov in na teh 6 deklamacij in 17 predavanj, deloma zgodovinske in narodno-gospodarske, večinoma pa praktično-gospodarske vsebine o vinarstvu in sadjarstvu: kako se veže, kopa, reguli, groba, sadi in gnoji, pripravlja kompost itd. Najprirednejši govornik je bil Flucher Ljudevit. Posebno hvalo pa smo dolžni za praktično in razumljivo predavanje oskrbnika Brandisovih vinogradov g. M. Kovačiču ter ga ob enem prosimo, naj to leto še bolj pogosto predava. Začelo se je tudi predavanje o občinskem redu. Izmed tujih govornikov je goveril potovalni učitelj g. I. Belle, g. dr. A. Korošec in g. Evald Bračko. Deklamirali so Knaplež Jožef, Fabijan Janez, marljivi mladenič iz Sv. Marjete A. Bračko, M. K. in Duh Dominik in Janez. Udje so se shodov precej marljivo udeleževali. Tudi je društvo priredilo 14. junija veselico, ki se je obnesla izvanredno lepo. Dohodkov je imelo društvo 352 kron 3 vin., izdatkov pa 243 kron 17 vin. Toraj še ostane v blagajni 108 K 86 vin. Za to vzorno oskrbovanje društvene blagajnice zasluži g. blagajnik Francišek Vračko vse priznanje. Poseben napredek pa kaže društvena knjižnica. Lansko leto je imelo društvo 137 knjig in od teh se jih je 12 napravilo; letos jih šteje — 614. Društvo je namreč nakupilo celo knjižnico pokojnega narodnjaka Alojzija Vakaja. Pri tem so si stekli največ zaslug g. župan in podpredsednik Anton Flucher in tudi knjižničar ter tajnik. Za ves trud in žrtve jim je občni zbor izrekel tudi javno zahvalo. Po vsebini je 254 zabavnih, 42 nabožnih, 89 zgodovinskih in krajepisnih, 58 gospodarskih, 172 z različno vsebino. Prebrale so se letos 603 knjige. Največ meseca februarja, najmanj meseca oktobra (2). Med dobrotniki društva moramo posebno omeniti preč. g. župnika M. Štraklina, ki je nam brezplačno odstopil društveno sobo ter dajal „Südsteirische Presse“, „Vaterland“, en izvod „Slov. Gospodarja“ in skupno z gospodom kaplanom „Slovenca“ zastoj; in o priliki pripravljanja na veselico nam je podarili 20 K. Občni zbor je odboru tudi naročil vsakomesečno sejo. Opažalo se je namreč, da se je društveno življenje povzdignilo po vsaki

bi v nji kdo skril. Bila je primerna za človeka. Sedaj je bila že zanemarjena. Morebiti je pozabil Pavlovič na njo, ali se pa ni imel časa spomniti.

Vjernaša je zaslišal strele.

„Ze dražijo kožo... Tfu... Kak bes je v tej luknji, da komaj rijem naprej?! Vso mast bom zgubil... tfu!“

Spalnica je bila prav polna Turkov, ko je pomolil glavo.

„O, angelj, ponesi mohamedance k Mohamedu. Djavol! — Dobro, da je tema!“

Ko so Turki pobrali, kar je bilo vrednega in razbili ostalo, so odšli. Vjernaša pa je prilezel v vežo, slekel padlega Turka in se hitro preoblekel. Nato si je odrezal dolgo brado.

„Škoda, ali žrtvuj brado, da otmeš glavo ali bolje — Kosenko. Spoznali me ne bodo! Malo treba poigrati Turka, hvala Mohamedu, znam ga... tfu!“

Ta pes je prišel, predno bi se nadejal. Pa dekle vam odpeljem, kakor gotovo sem Vjernaša.

Holuban je nesel sam Kosenko, ki je slonela onesveščena pred njim na konju. Zraven njega je jahal drug Turek. Vjernaša, ki je jahal za njima, je čul sledeči razgovor:

„Alah naj me kaznuje, Holuban! Ti veš, da sem ti prijatelj in vem, da te ima beg rad. Ali ta devojka je krasna, kakor mlado solnce! Beg ti jo vzame!“

(Dalje sledi.)

odborovi seji; ako pa je ta dalje časa izostala, pa je postalo vse mlačno. Naj poskusijo tudi druga društva s tem sredstvom in naj poročajo o vseh.

m Mladeniška zveza v Jarenini priredi v nedeljo, dne 14. t. m. po večernicah večji poučni shod. Govoril bo g. dr. Korošec iz Maribora o splošni in enaki volilni pravici ter drugih perečih vprašanjih. Ker bo enaka in splošna volilna pravica kmalu v Avstriji vpeljana, je nad vse važno, da se o tem poučimo. Mladenci in moške, pridite v velikem številu poslušati! Shod se vrši v Fišerjevi hiši.

m Pri Sv. Benediktu v Slov. gor. šteje letos „Slov. Gospodar“ že nad 130 naročnikov in vedno se še oglašajo novi naročniki. Kje je župnija, ki more pri tem številu prebivalcev, kot jih ima Sv. Benedikt, namreč 2624 duš, izkazati toliko naročnikov? Mohorjeva družba je imela lani pri nas 306 udov, „Bogoljub“ ima v naši župniji 46 naročnikov, največ na Štajerskem, „Glasnik najsvetejših Src“ pa nad 170. Pri bralnem društvu so udje l. 1905 prebrali čez 1400 knjig. „Slov. Čebelar“ ima tukaj 26 naročnikov. Tudi drugih dobrih časnikov še prihaja nekaj v župnijo. Gnjili ptujski „Štajerci“ ima v celi župniji kakih 12 naročnikov. Kaj ne, pa smo vrli Slovenci mi Benediktarji! Kdo nas premaga?

m Lenarški okrajni zastop, za katerega so se toliko potegovali nemškutarji, zopet mirno vodijo Slovenci. Načelnik je sedaj že tretjikrat v cellem okraju priljubljeni veleposestnik Franc Wella v Žitcah, njegov namestnik je poslanec Janez Roškar, župan na Malni; v okrajnem odboru so še trije zavedni narodnjaki: Matija Šuman, veleposestnik v Lormanju, Vinko Kronvogel, župan v Gočovi, in Franc Zupe, posestnik pri Sv. Benediktu; trga zastopa v odboru trojiški Kirbiš, industrijo pa lenarški Sedminek. Nemčurški čuki po okraju so utihnili, ker so morali, Slovenci pa vztrajno delujejo za svoj napredek.

m Sv. Marjeta ob Pesnici. „Naš Dom“ je enkrat priobčil neko povest, ki kaže, da je cigan bolj zvit, kakor vsak žid. Zato je pri vsaki kupčiji s ciganom treba skrajne previdnosti. Te se ni poslužil pri nas posestnik Jurij Mulec v Lazah in poplačati je moral to neprevidnost s precejšno škodo. Na novega leta dan so prišli k njemu štirje cigani, ki so ga s svojo znano gostobesednostjo znali pregovoriti, da je zamenjal svojega konja z njihovim in jim še dal na vrh 40 K. Ako bo videl, da je konj brez napake, jim je obljubil še 40 K. Cigani so odšli in jih ni bilo več. Pustili so ostalih 40 K. Mulec je pustil konja od živinozdravnika preiskati, ki mu je naznanil žalostno novico, da je ta ciganska mrha čisto za nič. Konj je bolan na vseh štirih kopitih in bo kmalu stegnil svoje štiri noge. Kakih 400 kronc ima Mulec skode. Torej, ne barantajte s cigani!

m Sv. Martin pod Vurbergom. Taisto osebo, katera je tako lažljivo govorila oziroma pisala proti našemu obče spoštovanemu gospodu župniku v lažnjivem „Štajercu“, vprašamo mi farani, kdo so tisti „večina župljanov“? Taista „večina župljanov“ si le ti, ena oseba, katero dobro vsi poznamo. Mi pa imamo obče spoštovanega in ljubeznivega gospoda župnika, in želimo, da bi še mnogo let pri nas ostali, mi ga iz celega srca ljubimo ter mu čast skazujemo. Zdaj sprevidimo, kako da ptujsko motovalo po nedolžnem duhovniku napada in lažljivo o njih govori. O motovalo, kedaj se boš spametovalo. — Vsi poštteni farani šentmartinske župnije. Ignac Taler, župan. Jožef Šantl, Tomaž Pehani, Mibael Černko.

m Iz Loke pri Framu. Kako delajo s Slovenci c. kr. uradniki, nam kaj jasno priča naslednji slučaj. Moj najemnik Franc Turner je zahteval lovski list pri c. kr. okraj. glavarstvu v Mariboru. Vse listine od občine in najemnika lova so bile slovenske. Ko jih okrajni tajnik zagleda, ga tako razkači, da hoče moža odpoditi z besedami: „Kar spravite se (packen Sie sich) s svojimi slovenskimi (windischen) cunjami!“ Mož ga strme gleda in vkljub temu drugokrat poprosi, a c. kr. uradnik ga zavrne: „Pa ne boste spravili svojega slovenskega klumpa in šli?“ Prošnjak še noče oditi in tretjič poskusi svojo srečo in tretjikrat ga okrajni tajnik tako osorno zavrne. To ga sedaj imaš! Kmet ti plačaj, kar si dolžen, pa tiho bodi, drugih pravic nimaš! Ti kmet, uči se jezika gospodov uradnikov, da se njim ni treba, ti moraš več jezikov znati, kakor tvoj gospod v mestu, ki tvoj kruh je, ki je zavoljo tebe nastavljen. Tako terjajo od tebe naši Nemci. Pa ne bo šlo dalje! Mi se zavedamo svojih pravic in če je še kaj pravice na svetu, jih bomo tudi dosegli. Kmetje, zlasti Vi občinski predstojniki!

Govorite z gospodo pri glavarstvu, sodniji, davkarji le slovenski! Zahtevajte vse le slovenski, sprejemajte le slovenske dopise, dopisujte s temi le slovenski in videli boste, da bodo kmalu v teh uradih sedeli naši sinovi, ki nas bodo razumeli in ljubili. — Loka, dne 5. prosinca 1906. Stern, župan.

m Sv. Ana v Slov. gor. „Bralno društvo“ misli ta predpust prirediti veselico. Naši vrli fantje se pridno učijo igr. Igra je baje tako smešna, da bodo gledalci od smeha popokali. Zato pojdemo vsi na veselico, da se prepričamo če bo res. Malo nas je pa tudi strah; zakaj popokati, če tudi od smeha, vendar ni prijetno. Torej Anovčani, na veselo svidenje! Bog in domovina!

m V Slov. Bistrici so si izvolili za načelnika kraj. šol. sveta Jakoba Versolati, za njegovega namestnika pa Franca Petzolt. Ta dva gotovo ne bosta povzdignila tamošnjega šolstva!

m Poučen tečaj v Studenicah pri Poljčanah. Tamošnji kmetje se prav krepko gibljejo. Priredili so si poučni tečaj po sledečem vzporedju: Dne 8. in 9. t. m. je predaval g. Jelovšek: O živinoreji, svinjereji, mlekarstvu itd.; dne 10. t. m.: g. Zabavnik: Bolezni vinske trte. Kako se doseže odpis davka, brezobrestna posojila; dne 11. t. m. g. Virant: Naprava vinogradov in trsnic, kletarstvo; dne 12. t. m.: g. Goričan: Umno sadjarstvo; dne 13. t. m.: g. Goričan: Zakaj propada kmečki stan; kako se še ubranimo nadaljnjemu propadu; dne 14. t. m.: g. Rožman: O združevanju zadružništvu, rajfajznovkah. Začetek je vsak dan ob 9. uri. Bog daj obilo uspeha!

m Pretrež. V gospodarskem poslopuj Antona Mesarič je začelo dne 3. t. m. ob dveh popoldne goret. Ogenj se je razširil tudi na hišo. Pogorelo je vse do tal, posrečilo se je rešiti le živino. Uboga družina je brez strehe in brane sredi zime!

m Ješence. Posestniški sin Ignacij Cerošek, ki dela v tovarni, je prišel dne 4. t. m. pijan domov. Začel je tako razgrajati, da je moral oče poslati po občinsko patroljo. Tudi tej se je ustavil pijani fant, dokler ga niso moške tako zdelali, da je obležal. Dobil je take poškodbe, da so ga morali dne 6. t. m. prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Ptujski okraj.

p Pri Sv. Andražu v Slov. gor. je umrl gostilničar g. Rola, vrl narodnjak. N. v m. p.!

p Moškanjci. V zadnjem uradnem listu ptujskega glavarstva je bilo razglašeno, da bo zvezan poštni urad Zavre preko Sv. Marjete v Moškanjci, kjer imamo železniško postajo in poštni urad. Poštni urad Zavre in novoustanovljeni urad Sv. Marjete bosta imela dvakratno zvezo z Moškanjci. Pristašem ptujskega „Štajerca“ ta nova odredba seveda ni po volji, ker se sedaj ne bo vozila sveža govedina in sveža nemškutarja iz Ornigovega stolnega mesta, ampak se bodo morali zadovoljiti z blagom narodnih bližnjih trgovcev. To je resnica in nič več in zato blati Štajerčev dopisnik g. dekana, grajščaka Ulma, g. Mikla in seveda tudi poslanca dr. Ploja ter zaničuje našo vas. Pozivljamo dopisnika, naj bitro našteje vse tiste kmete, ki so se vozili s pošto v Ptuj ter trpijo sedaj škodo vsled te spremembe! Seveda je dopisnik namenoma tako neumen, da ne spozna, da je dve več kakor ena in da so vsled tega prebivalci v področju zavreke pošte na boljšem, ker bo vozila sedaj dvakrat. Tudi dopisnik noče opaziti, da se vsi kupci vina že od nekdaj vozijo z železnico vedno do Moškanjce in ne do Ptuja ter odtod z vozom na Zavre ali pa gredo peš. Tako tudi drugi tujci in domačini, če so namenjeni dalje kakor v Ptuj, sedaj pa bodo imeli vsi ti dvakrat priložnost k vlakom. Svetujemo Vam, g. dopisnik, da ne ponižujete na eni strani zavedne slovenske kmetijske občine, na drugi strani pa kličete kmete na pomoč! Eh seveda Vam ležijo še zavedni slovenski posestniki občine Moškanjci v želodec, ker so složno z zavednimi zavrkimi že dvakrat zabranili, da se na zavrkem županskem stolu ni ugnjezdilo štajerčijansko šnopsarstvo. Le poskusite z javnim protestom pri domačinih, a ne pri ptujskih mestnih purgarjih in videli boste, da poštini in zavedni zavrkni kmetje znajo, kaj je v njihovo korist. Konečno še moramo pripomniti, da je dopisnik v notranjih poštinih poslih zelo dobro poučen, ker piše v „Štajercu“ že prej proti odredbi, kakor jo je okrajno glavarstvo objavilo. Na svidenje pri protestu!

p Sv. Marjeta niže Ptuja. Začetkom febr. t. l. začne poslovati tukaj novoustanovljeni poštni urad, ki bo imel skupno z zavrkim dvakratno vozno

zvezo s pošto v Moškanjcih. S tem je na najlepši način ustrezno prebivalstvu do sedaj preobsežnega poštnege okrožja in odstranjena je tudi napetost, ki je vladala med občinami vsled tega. Ugodno rešitev je izposloval naš poslanec dr. Miroslav Ploj, na katerega sta se obrnili obe stranki za posredovanje.

p Ptujске novice. V župniji sv. Petra in Pavla v Ptuj je bilo lani leto 226 rojenih, 175 umrlih, 44 parov poročenih. — Za podžupana so si izvolili v Ptuj sodarja Steudte. Prejšnji podžupan Kaiser je odstopil, ker ima baje preveliko dela s svojim vinotrštvom. — Čitalnica v Ptuj si je izvolila dne 7. januarja svojim predsednikom zopet g. dr. Fr. Jurtela. — Takaj je dne 5. t. m. nanaglomala umrla Ter. Savec, zasebnica stanujoča pri krčmarju Žitku. Zvečer je šla še čvrsta spat, zjutraj so jo našli mrtvo. Živela je jako revno in trpela pomanjkanje; ko pa p. gledajo njene reči, najdejo gotovine blizu 3000 K; preskrbeli so ji slovesen pogreb. Rajna je bila 73 let stara in živela ločena od svojega moža. — Dne 6. jan. pa je tu tudi nenadoma umrl Jurij Meglič, želar iz Zabovec, župnije Sv. Marka. Žagal je drva pri g. Pirihu, šel spat v bled, kjer so ga drugi dan našli trdega. Bil je star 55 let. — Dne 7. t. m. se je predstavljala v prostorih ptujske Čitalnice igra „Legionarji“. Bila je dobro obiskana, le kmečkega ljudstva žal nismo mnogo opazili. Igralo se je v obče spretno, kolikor to sploh dopušča majhni oder. Ljubka v svojem nastopu je bila Anica Strnadova, Lavra Rak je dosegla v zadnjih prizorih pretresljive uspehe, izvrstna je bila Barba Jež, brbko se je sukala okoli gostov Micika Medved, in Gričarica je bila vključ s svojemu otroško ljubkem obrazu v svojih kretnjah in v svoji opravi ljubezniva starka. Legionarji so bili vsi fletni, lepi mladeniči, ki so igrali z veliko spretnostjo; najhvaležnejšo ulogo med njimi je imel Boštjan Jež, ki jo je znal tudi neprekosljivo izrabiti. Ferdinand pl. Basaj je igral globoko premišljeno, tudi Brajač je iz nehvaležne uloge ustvaril vendar vrlo značilno ulogo, Janez Rak je bil na svojem mestu. Gospica Kolar je neutrudno izpolnjevala prestanke in čuteče spremljala pesmi igralcev. Bil je lep večer, za katerega smo gđ. igralkam in gg. igralcem odkritosrečno hvaležni. Dne 21. t. m. se bo igra ponavljala.

p Krčevina pri Ptuj. Na posestni izvrstnega sadjerejca je precej debela jablan, zunaj okoli debela meri 210 cm. To spričuje, da so bili že naši pradedje izvrstni sadjerejci.

p Sv. Lovrenc na Drav. polju. Podružnica c. kr. kmetijske družbe se ustanovi v nedeljo, dne 21. januarja popoldne po večernicah za Sv. Lovrenc na Drav. polju in okolico. Kmetje lovenčki, cirkovski, gorski, majšperski, trnovski in selski, pokažite, da seanimate za stanovski napredek in pridite v obilnem številu k ustanovnem zborovanju v Finžgerjevi gostilni.

p Sv. Janž na Drav. polju. Dne 9. junija 1905 se je peljalo 9 oseb čez deročo Dravo. Ker je bila reka nenavadno velika in deroča, zanesla je čolnič na leseni steber, kateri je bil postavljen ob času zadnje uravnave. Čolnič se je nabodel na steber in nesrečneži so viseli sedaj med deročimi valovi ter klicali obupno na pomoč. Velika množica ljudi je prihitela, da bi pomagala. Marsikateri se je podal proti nevarnemu mestu s čolničem, a strahoviti valovi so jih odvrnili na drugo stran. Konečno se je posrečilo Francu Krepflu, St. Čeriču in Val. Kranju dospeti s čolničem do nevarnega mesta. Vzeli so nesrečneže, ki so bili v smrtni nevarnosti, v svoj čolnič ter jih peljali na suho. To junaško delo je c. kr. namestnija poplačala, da je vsem trem imenovanim osebam nakazala rešilno talijo v znesku 274 K, katera vsota se je pri c. kr. glavni davkarji v Ptuj izplačala imenovanim trem.

p Sv. Urban nad Ptujem. Dne 7. januarja je bil občni zbor našega „Gospodarskega bralnega društva“, pri katerem je imel najprej g. dr. A. Korošec poučni govor. Mladenič Hamersak je pozival, naj se pevu Slovenskih gorc Volkmerju postavi ob njegovi stoletnici dostojen spomenik. Stavil se bo kmalu pripravljalni odbor za Volkmerjev spomenik in takrat upamo, da bodo rodoljubi iz Slovenskih gorc radi prihiteli odboru na pomoč. Mladenič Čeh je poročal o draštenem delovanju, g. Poplatnik o novi uredbi za čitanje časnikov. Po pet in pet udov bo tvorilo poseben krožek ter dobivalo časnike na dom, kjer bodo tudi lahko ostali. Naposled se je vršila volitev odbora. Izvoljeni so bili: Predsednik Simonič Vinko, podpredsednik Belec Franc, tajnik Čeh Jožef, blagajnik Vršič Alojz, kužničar Poplatnik Jožef; odborniki: Hamersak

Alojzij, Čeh Martin, Kocmut Franc; odborn. namestniki: Mesarec Franc, Kos Alojzij, Novak Ivan. Blagoslovljeno naj bo društvo pri svojem delovanju v novem letu!

p Sv. Marko niže Ptuja. Dne 27. t. m. se bode vršil ustanovni zbor bikorejske zadruga in sicer ob 8. uri zjutraj v hiši občinskega predstojnika g. Veršiča v Novi vesi. Oglasilo se je dosedaj 26 udov, pa to število bo gotovo še narastlo. Kdor želi še pristopiti, naj se zgleda pri imenovanem gosp. predstojniku ali pa pri domačem gosp. župniku.

p Nova ves pri Markovcih. V nedeljo, dne 7. t. m. smo pokopali 75letnega starčka Franca Feguša p. d. Matekovega dedeka. Pred petimi leti spremljal je on na ravno isti dan k pogrebu svojega sina, katerega so mu vstrelili Pongračevi logarji in ki je zapustil pet majhnih otrok, katerim je nekaj mesecev poprej umrla mati. Te sirotke so bile dedeku v njegovi starosti najbolj pri srcu, a sedaj jih je tudi on moral zapustiti. Dal Bog, da bi te sirotke našle povsod dobro srce! Pokojni dedek se je veliko pečal s sadjarstvom, in če se danes Nova ves ponaša z lepimi sadnimi drevesi, je to nemala zasluga pokojnega. Za to, kadar bodo Novoveščani zavživali sad od njega zasajenih in cepljenih dreves, naj se tudi spomnijo hvaležno rajnega Matekovega dedeka. Naj v miru počiva!

p Zabovci pri Ptuj. V petek, dne 5. t. m. ponesrečil se je pri vožnji ledu blapec posestnika Franca Korošeca. Padel je po nesreči pod voz in se je zelo poškodoval.

p Sv. Vid pri Ptuj. Dne 11. p. m. pripeljal se je v Sv. Vid pri Ptuj trgovec Scholger s sodnijskim slugom, da rubi kramarico Rožo Petelinc v Sv. Vidu. Ko vstopita v prodajalno in naznanita, po kaj da sta prišla, reče jim Franc Petelinc, naj se podajo v klet, ker ima tamkaj toliko blaga. Trgovec Scholger in sodnijski sluga se podasta v klet ter čakata tamkaj Petelince. Ko je le predolgo trajalo, vrne se sluga k prodajalni in v svojo začudenje najde isto celo zaprto, Petelince pa pred durmi kričočega: Ich melde den Konkurs an! (Jaz naznam konkurs!) Na ta način je hotel nemara Franc Petelinc, katerega stvar nič ne briga, ker trgovina je last Rože Petelinc, ustaviti rubež. A varal se je. Sodnijski sluga je poslal po ključavničarja, ki je odprl prodajalno.

Ljutomerski okraj.

1 Ljutomer. Nov poštni sel se še ni nastavil na Ljutomerski pošti, kakor je to „Slov. Gospodar“ poročal. Baje se to zgodi s 15. januarjem.

1 Cezanjeveci. Šolska tombola, katero je priredil krajni šolski svet v Cezanjevcih v prid tamonjske šole v gostilni g. Slaviča na Kamenščaku, se je prav dobro obnesla. Mnogobrojna udeležba je pokazala, da ima naša ubožna mladina mnogo prijateljev v Ljutomeru in okolici, kateri vsako dobrodelno podjetje tako zdatno podpirajo. Krajni šolski svet v Cezanjevcih izreka torej vsem, ki so kaj prispevali ali storili v zgornji namen, najiskrenejšo zahvalo. Bog plati!

1 Občinske volitve na Ščavnici dne 28. dec. so bile nad vse zanimive. Nasprotniki so mislili, da bo tokrat zmaga na njihovi strani, toda zelo so se zmotili. Naša slovenska stranka ni držala križem rok. Bila je globoko užaljena že zavoljo tega, ker so bile prve volitve z dne 1. julija ovržene, češ, da so naši volilci takrat kričali in razsajali. To pa ni bilo res, česar so pričali vsi naši volilci. Dvakrat so bili nekateri klicani v Gornjo Radgono, enkrat k uradnemu dnevu in enkrat celo k sodišču in to brez pravega vzroka. Tako neumno ni bila kmalu sestavljena kaka pritožba, kot ta, ki jo je zagrešil posilinemški nadučitelj Špende. Tako je moral med drugimi dvakrat hoditi v Gornjo Radgono Kurbus Simon z Drvanje, ki ni niti volil, in naš nadučitelj je kar hotel prisiliti sodnika, naj ga kaznuje, toda sodnik ni mogel najti takega paragrafa. Nazadnje jim je prišel na pomoč okrajni glavar Rajner in je dal razveljaviti volitev radi razsajanja volilcev, ki ga ni bilo. Koga ne bi pograbil sveta jeza ob tako krivičnem ravnanju našega glavarja? Pa saj vemo, komu na ljubo tako postopa naš glavar. Wratschka bi še rad obdržal na krmilu okrajnega zastopa. Prišel je dan maščevanja: 28. dec. Vsakdo izmed naših je izjavljal: Nasprotniki morajo biti kaznovani z zopetno narodno zmago! In zgodilo se je res tako. Koliko so preletali nasprotniki! Največ je trpel naš školnik Špende, gotovo je več parov podplatov raztrgal pri agitaciji. Reče se nam je res že smililo. Ko bi se ta mož le polovico toliko trudil za šolo, kot se je za volitve, bi bilo na

njej več uspeha, kakor je v resnici. Ravno tako pridno je agitiral naš župan Eilec, po domače Brezovec, njemu pa je pomagala kaj krepko žena Urša — čujte, kako! — preklela je namreč brezštevno krat vse naše agitatorje. Naši agitatorji pa so se smejali gostobesedni Nemki, ki še nemški ne zna, pa so tudi storili svojo dolžnost, tako, da je nje mož dobil pri volitvi žalostno bolezen „Durchfall“, ker še niti v odbor ni več prišel. To vam je bila vesela „pametva“ na Ščavnici dne 28. decembra. Kdo pa je bil „bit“? Ti, ki so si zaslužili v polni meri palice: pristaši Wratschkovi. Ko je prikorakalo kar skupaj naenkrat čez 50 naših mož k šoli, je grozen strah preletel naše bračkejance, oče župan so se hitro bežali po „Drucksortue“, v resnici pa po nekatere svoje kimovce, naš školnik pa je „komisijon vglial“ v neki mali luknji v šoli, kamor je mislil spuščati naše volilce posamezno, da bi lažje zmagal. Ej, to so vam zvite butice, ti naši bračkejanci, gotovo se bi smodnik iznašli, ko bi že ne bil davno iznajden. Pa vsa „modrost“ nič ni pomagala. Na krepki ugovor so morali odpreti šolsko sobo, udje komisije pa so žalostnega srca prenesli mizo in stole tje. In sedaj se je začela odločilna bitka v III. razredu, ki je končala s strašnim porazom nasprotnikov. Izvoljeni so bili z 48 glasi za odbornike: Roškar Simon, Križan Martin, Zunderl Franc in Weiss Anton, za namestnika Weingerl Anton in Ferk Alojzij. Nasprotni kandidati: Trstenjak Jan., Jagrič Fr., Koler Jak. in Ant. Žigert so dobili največ 33 glasov. Silno veselje je zavladalo med našimi volilci nad zmago v III. razredu, kateri je kmalu sledila zmaga v drugem razredu. V tem razredu so bili s 13 glasovi izvoljeni za odbornike naši možje: Kraner Janez, Senekovič Jurij, Špat Miha in Žizek Janez, za namestnika Črnko Alojzij in Valner Anton. Nasprotni kandidati: Koeck Miha, Trstenjak Janez, Žigert Peter in Zlaber Fr. dobili le 6 glasov. V I. razredu se je udeležilo volitve 10 volilcev, 5 naših in 5 nasprotnih. Tu je zreb odločil za 3 naše in za 1 enega nasprotnika. Od naših so prišli v odbor Ljubec Anton, Lelja Valentin in Mažir Jožef, od nasprotnih pa Jagrič Franc. „Durchfall“ so dobili najhujši nasprotniki župan Anton Eilec, Bračkov zet Križan Janez in Jakob Midl. Vsi, ki ljubijo Boga in svojo slovensko domovino, so se ta dan na Ščavnici izredno radovali te slavne zmage nad onimi, ki hočejo biti večji in hujši Nemci, kakor so pravi Nemci sami. Naši volilci so stali kakor skala. Brez malih izjem so prišli vsi. Naši neustrašeni agitatorji so nastopali kakor pravi junaki v boju za krščansko in slovensko stvar. V II. razredu je z nami volil vrli mož Koler Jakob, na katerega so silno pritiskali nasprotniki, a se jih ni ustrašil. Vsa čast njemu in njegovima zavednima sinovoma! Na pomoč so nam prihiteli vrli Slovenci iz Lešan, zavedni sosedje iz Bačkove in Ihove, iz Polic in Lastomere in od drugod. Hvala in slava vam zavedni možje! Ostanite nam zvesti tudi v bodoče! Bog živi vas in vse naše odločoo narodne ščavniške volilce, kakoršnih ni daleč na okrog. Ščavnica mora biti slovenska in bo tudi, naj se tudi vsi nasprotniki postavijo na glavo! Sicer pa na svidenje prihodnjič, zakaj povedati še imamo marsikaj.

1 Mursko polje. Po naključju sem dobil v roke dopisnico, na kateri je vtisnjena štampiljka z napisom: „Franz S. Lubi Gemischtwarenhandlender in Wartschen bei Luttenberg“. Oj, ti lepa slovenska vas „Bunčani“, ali je že tako daleč s tvojo narodno zavestjo? In kaj takega se predržne lastni rojak! Če mu je nemški jezik ljubši od slovenskega, zakaj pa ne gre rajši v blaženi rajh Nemcem ponujat svojo robo. Ali bomo res tako potrpežljivi, da nas bo že vsak posilinemški kramar smel izzivati? Vi pa, vrli slovenski Bunčanci, recite vašemu „Gemischtwarenhandlenderju“: „Ti nemški Lubi, mi si tako dolgo ne bomo prijatelji, dokler spet ne postaneš to, kar kaže tudi tvoje lepo ime, namreč pravi Slovenec.“

Slovenjegraški okraj.

s Ribnica na Pohorju. V „Domovini“ z dne 3. t. m. je nek dopisnik tukajšnje bralno društvo obsodil kot nedelavno ter da spi večno spanje. Resnici na ljubo je treba pojasniti. Kritikovati je lahko, a boljše narediti je baje težko. Dotični dopisnik naj bi s svojim svetom društvu pomagal, da se oživi, ter da bi bolje delovalo. Ni pa bilo društvo nedelavno, imelo je svoje zborovanje, svoje seje, pri katerih se je ugrabilo in posvetovalo, kako bi naj društvo pri tukajšnjih razmerah delovalo. Na društveno povabilo je v kratkem času prišel g. potovalni učitelj Goričan dvakrat ter za kmeta zanimive in potrebne reči razlagal. Vseled tega se sruje tukaj

prepotrebna kmetijska podružnica. V seji se je sklenilo, da pristopi bralno društvo kot ud h kranjski kmetijski podružnici. Da pa bralno društvo v največjem času, akoravno ima krasen oder, ni priredilo gledališnih predstav, temu ni društvo krivo, ampak druge razmere, katerih nočem omeniti. Upamo pa, da se tudi te zapreke odstranijo ter se izbere za tukajšnje razmere primerna igra. Radi obrtniških napisov pa ni društvo odgovorno, ker ni politično, a samo pa ima itak lep slovenski napis.

Eden izmed odbornikov.

s Kmetijska zadruga za Šaleško dolino priredi v nedeljo, dne 14. t. m. ob pol 9. uri zjutraj (po rani službi božji) v gostilni g. Rotnika v Družmirju poučno gospodarsko predavanje „O položaju kmetijskega stanu in o stanovskih kmetijskih združenjih.“ Ker se vedno povdarja potreba gospodarskega pouka, je začela kmetijska zadruga svoje delovanje s tem, da skrbi za gospodarski pouk. Udeležite se vsi kmetovalci in prijatelji kmečkega stanu tega zanimivega predavanja. Odbor.

s Št. Ilj pod Turjakom. Vrla dekleta so dne 7. jan. po večernicah predstavljale „Betlehemske pastirke“ (pastirci) v splošno zadovoljnost, ker so vse igralkе svoje vloge resile izborno. Ubrano petje in izrazite mnoge deklamacije so vezale prvi igrokaz z drugim, v katerem se kaže, da poštenost največ velja. Ta poučni prizor je močno vplival na mnogoštevilne gledavce ter je marsikomu izvalil solze sočutja iz oči. V samostojnih govorih pa so govornice naglašale in obljubljale, da hočejo ostati poštene katoliške Slovenke, ter povzdigovale Marijino družbo, ki jih ravno vodi k vztrajni stanovitosti v dobrem. Tretji igrokaz „Večna luč“ je bil predstavljen že skoro ob večni luči. Vsi gledalci, ki so do zadnjega kotiča napolnili obširni prostor, so vneto hvalili in občudovali pridna dekleta, da so se tako neustrašene in spretno pokazale že koj pri prvih nastopih. Pogumno in vztrajno naprej!

s Št. Jan pri Spod. Dravogradu. Dne 6. prosinca je prišel potovalni učitelj g. Fr. Goričan iz Maribora ter je imel v šolski sobi govor, kateri je dotikal kmečke razmere sedanjega časa. Z razumljivimi besedami je g. Goričan tukajšne kmete in kmetice, ki jih je bilo do 70 zbranih, poučeval in jim razlagal, koliko je kmetijstvo vredno, ako je na čelu dober gospodar in vrla gospodinja in da bi se kmetijski stan mnogo bolj vzdignil, če bi kmetje obrnili svoje oči bolj pazljivo na živinorejo, poljedelstvo in sadjarstvo. Bog daj, da bi se naši kmetje ravnali po teh naukih. Z veseljem bomo g. potovalnega učitelja sprejeli, če zopet enkrat pride v naš kraj.

Konjiški okraj.

k Zreče. Tukajšnje politično in gospodarsko in bralno društvo „Straža“ bo imelo v nedeljo, dne 21. januarja popoldne ob 3. uri svoj občni zbor v prostorih pri g. Kračun. Kot glavni govornik je svoj prihod obljubil gosp. dr. Korošec iz Maribora, ki bo govoril o predmetu: Kmečki stan v slovenski in avstrijski politiki sploh.

k Radanaves pri Zrečah. Tu je po dolgi bolezni umrla čislana žena Marija Videčnik po dom. Janže. Svetila ji večna luč!

k Spitalič pri Konjicah. Tukajšni kraj je bil še pred malo časa glede narodne zavesti popolnoma zaspan. Po zaslugi, vnetega in uplivenega rodoljuba, ki se je pred dvema letoma k nam prišel, smo osnovali „Bralno društvo“, ki kaj lepo napreduje. Zadnjič na Štefanovo je imelo društvo povodom drugega občnega zbora veselico s petjem domačega zbora, šaljivo igro in srečolov. Vse se je dobro obneslo in k društvu je pristopilo veliko novih udov.

k Na Prihovi bo v nedeljo, dne 14. t. mes. po večernicah g. potovalni učitelj Franc Goričan praktično poučeval o sadjarstvu in vinarstvu s tem, da bo zborovalce peljal, seveda pri lepem vremenu, v sadonosnik in vinograd in bo tam razlagal potrebno. Kmetje, pridite v obilnem številu, če hočete še naprej dobro prihovsko vino prodajati in piti!

k Konjice. Fukaj se je obesil dne 3. t. m. v registraturi (spisovnici) tukajšnega okrajnega sodišča 61letni pisar Anton Margue (Sattler).

k Izjava. Podpisani obžalujem, da sem, ne poznajoč razmer, sprejel dopis v št. 35 „Sloven. Gospodarja“ od 1. 1905: „Iz Oplotnice. Se o občinskih volitvah“, s katerim se čenijo gospodje Fr. Jonke, Ed. Hafenrichter in Hudiček razžaljeni. Ker jih nisem hotel žaliti, prekličem vse, s čemur se čenijo žaljene in se ne obotavljam preklicati to tudi nasproti javnosti. Ferdo Leskovar, urednik.

Celjski okraj.

c Celjske novice. Veletržec Peter Majdič namerava upeljati avtomobile za svoje tovore. — Na Sv. treh kraljev dan je umrla v Celju blagajničarka tverke D. Rakusch, gđ. Amalija Smolnikar, in sicer na zastrupljenju krvi. Zastrupila se ji je kri, ker jo je ranil korzet (moderc) v ledja. Ko je rano zapazila, je iskala pomoči pri raznih zdravnikih, ali zastoj. Resen opomin ženskam, ki nosijo moderce!

c Petrovčec. V nedeljo, dne 8. t. m. ustanovila se je v Petrovčah dekliška zveza tukajšnega bralnega društva, h kateremu je pristopilo že kar prvi dan 89 članic in brezdvomno naraste njih število nad 100. Zajedno se je sklenila ustanovitev mladeniške zveze in iskrena želja premnogih petrovških članov je, da tudi mladeniči z obilnim pristopom posnemajo res navduševalni vzgled naših deklic. Orjemo celino, a prva brazda je zarezana in dobro se nam je posrečila. Vsekako nam to budi upanje, da nam ljubi Bog nakloni tudi v bodoče mnogo in najboljših uspehov.

c Braslovčec. Pevsko društvo je naredilo jako velik korak s tem, da je napravilo krasen gledališki oder s petimi spremembami v velikem, novem prostoru na Tegantu, kamor gre gotovo 4—500 oseb, katerega nam je dovolil in prepustil naš častni član g. Josip Pauer, za vse prireditve, gled. igre, koncerte itd. Slikarsko delo odra je v resnici mojstersko, prevzel ga je g. Vinko Grudnik, slikar in pleskar sedaj v Rečici ob Paki. Prišel je k njemu pomagat tujec, kateri je delo izvrševal in vsakdo, ki zna in ve ceniti takšna dela, prizna, da je to umetniško delo in nekaj izvanrednega za naš dežel. Vsakdo, ki bo videl prvičkrat se dvigniti zastor, rekel bo: Braslovčani in pevsko društvo sme v resnici ponosno biti na svoj gled. oder. Stroški znašajo res nekaj nad 500 kron, a to nas ne grozi, upamo, da nas bodo vrli Braslovčani s tem navdušili in nam vcepili nov pogum, da nas pridno počastijo s svojim prihodom h gledališkim predstavam. Sicer so nas že tako čvrsto podpirali od zadnjega občnega zbora, da imamo le še mali ostali znesek za poravnati. Izrekamo torej vsem podpornim članom čast in hvalo! Opomniti moramo, da so nas tokrat posebno čvrsto podpirali Podočani, ki so nam darovali toliko lesa, da smo precejšno svoto dobili zanj. Torej oder imamo; s tem pa pravzaprav še ni storjeno in doseženo prav nič! Toda društvo se je poprijelo z ognjevit navdušenostjo vzvišenega dela in sklenilo prav pridno vprizarjati gledal. igre, ki bodo občinstvu v pouk in zabavo. Opozorjamo torej sl. občinstvo in sosedna društva, da priredimo, če nam s časom izide, na svečnico, dne 2. februarja ljudsko igro s petjem v 4. dejanjih „Dan sprave“, v kateri je jako velike šaljivih in ob enem žalostnih in pretresljivih prizorov. Vabimo torej že danes slavno občinstvo k tako obilni udeležbi, da bo zadnji kotiček napolnjen. Natančneje objavimo svoječasno.

c Dobrna pri Celju Drugi dan po občinskih volitvah je napadel Kolarek-sin pri belem dnevu v sredi toplice slovenskega fanta in ga udaril po glavi. Gotovo je bil Kolarek-sin jezen, ker je zastoj nosil „noslje“ na Parož. Za to junaštvo je obsodilo sodišče v Celju Kolarek-sina na 8 dni ječe in povrnitev stroškov. Nam se Kolarek-sin skoro usmili, ker je gotovo žrtva dobrnskih nemčurskih hujšakcev. — V nedeljo je bila volitev župana. Voljen je bil dosedanj župan Slovenec g. Fr. Jevnišek s 17 glasovi proti 1; nasprotna stranka je oddala svoje glasove tudi za slovenskega župana. O volitvi sprejemo prihodnjič več. Tudi vsi 4 svetovalci so Slovenci in sicer Drgajnar Janez, Božnik Jurij, Jamnikar Martin in Pušnik Franc. Za svetovalce so postavili nasprotniki svoje kandidate, a so propadli s 4 oz. 6 glasovi. — Znana Božnikova rodbina na Dobrni je — skoraj bi rekli — vojaška rodbina. Izmed 7 sinov bilo jih je 6 vojakov, in sicer sta bila Franc in Jakob vzeta eno leto k vojakom. Presviti cesar sami so dali priznanje Božnikovim s tem, da so jim poslali posebno darilo. Vrli rodbini čestitamo na tem pripoznanju, posebno še za to, ker so vsi otroci izgojeni v strogo verskem in narodnem duhu. Blagima roditeljem želimo, da bi se še dolgo let veselila v krogu svojih dobrih otrok; otrokom pa, da bi vedno zvesto stali za vero, domovino in cesarja!

c Loka pri Zidanemmostu. Dne 18. grudnia m. l. je umrla, prevedena s sv. zakramenti, v 86. letu svoje starosti Marija Ribič po domače Blavka. Bila je dobra, krščanska mati. N. v m. p.!

c Na svoj god v grob. V Libojah je umrl

najstarejši mož cele občine, Tomaž Seme. Pokopan je bil na dan sv. Tomaža, svojega patrona.

c V Trbovljah je bilo leta 1905 poročenih 124 parov; rojenih je bilo 522, moškega spola 271, ženskega 251; nezakonskih 47; umrlo jih je 356, moškega spola 188, ženskega 168.

Brežiški okraj.

b Artiče pri Brežicah. Za uda v okrajni šolski svet brežiški je imenovan č. g. Jožef Potovšek, župnik v Artičah.

b Brežice. Stavba novega mostu čez Savo lepo napreduje. Naivečje zapreke so se že premagale in sicer pri začetni poreditvi. Sedaj je voda zelo plitva, kar je delu jako ugodno.

b Pilštanj. Gg. Miha Čepin, župan na Zdobab, Matija Amen, župan v Drenskem rebru in Anton Strašek, župan v Pilštanju so nam poslali dopis, v katerem z ogorčenjem zahtevajo neosnovane napade na domačega g. župnika v štv. 24. „Štajerca“ iz l. 1905 ter mu izrekajo svoje zaupanje.

b St. Vid na Planini. Na novega leta dan je zatisnil svoje trudne oči 75 letni samski posestnik Fr. Šeško p. d. Ojsteršek na Lipi. On je pred nekaj leti ustrelil v planinskih gosčevah volka. Z radodarno dobrotljivostjo si je bil v prejšnjih letih nabral dosti prijateljev, na stara leta pa je ostal zapuščen v svoji bedi. En vzgled človeške hvalečnosti več. N. v m. p.!

b Planinski trg. Slaba preroka sta „Štajerca“ in „Deutsche Wacht“. Oba sta bila razbojnala in tolažila svoje verne Planince, da je nova, toliko zaželjena in težko pričakovana (pa zakaj?) fara ustanovljena z novim letom 1905 oziroma 1906. Oba sta ostala na cedilu. Še pač nista zaupna lista pri škofiji. In vendar obema evete v trgu pšenica. Po vseh hišah je dosti teh listov in slepo jima verujejo vse, kar prerokujeta. — „Gospodarsko bralno društvo“ imamo. Po zimi je ugoden čas, da se poživimo. Pa ni veliko upanja. Predsednik se izgovarja, da ne more, ne utegne, ne zna itd. in se zanaša na odbornike, ti pa na njega. Blacajnik kaže prazno kaso, tajnik se jezi nad nedelavnostjo odbora, knjižničar pa nad maloma nostjo braveev. Tudi gospodoma iz Gradca in Maribora se menda na Franciškovu (3. dec.) zanimanje ljudstva za ponene govore ni posebno dopadlo. Gospoda Žmave in Bellé zaslužita zabvalo, gospodarji pa nasprotno zaradi tako pičle udeležbe. Prav pri nas je treba v verskem in narodnem oziru živahnega društvenega delovanja. Na noge, zavedni Planinci! — Od 1. dec. l. l. imamo zopet distriktnega zdravnika, Slovenca dr. Bogomirja Skaza. S svojo prijazno postrežljivostjo si bo lahko pridobil zaupanje ljudstva.

Slovenske dežele.

Imenovanja. Višji dežel. sodnijski svetnik v Ljubljani dr. Al. Fohn je imenovan za višjega dežel. sod. svetnika pri nadsodišču v Gradcu. — Začasni glavni učitelj na učiteljskem v Gorci, g. Jos. Cizelj, je imenovan stalnim učiteljem istotam.

„Mir“. V Celovcu izhajajoči tednik „Mir“ je nastopil letos svoje 25. leto. Priporočamo ga v podporo vsem rodoljubom.

„Dom in svet“ je najlepši leposlovni list. Ni nam treba opisovati prešlih osemnajst letnikov tega lista, saj je list čitan od vseh naših izobražencev in sega daleč v ljudske sloje. V njem najdemo krasne pesmi Medvedove in Sardenkove zraven lepih spevov Finžgarjevih in dr. Lampeta. Zato je dolžnost, da vsakdo po možnosti podpira ta list s tem, da si ga naročuje. Razširjamo torej „Dom in svet“ po rodbinah in po društvih. List bo ta naš trud poplačal obilno z poukom in zabavo, ki jo podaja slovenskemu narodu.

Drobtinice.

Važna iznajdba za naše štedljive gospodinjce. Gospa M. Kavčičeva na Dunaji je iznašla za gospodinjstva in prodajalce jedilnih stvari nujno potreben aparat Hydros. Ta patentovani aparat povzroči, da ostanejo vsakovrstna živila kakor kruh, pecivo, sir, surovo maslo, narezane gnjati, klobase itd. brez upotrebe ledu mnogo dni popolnoma sveža. Hydros izdeluje švedska akcijske družba Alfa Separator, katera ima tovarne in zastopstva po vseh državah Evrope. Cena aparata je vsled ogromne fabrikacije tako nizka, da si ga lahko nabavi vsaka

gospodinja. Hydros se dobiva pri vseh boljših trgovinah z železnino in kuhinjskim orodjem Avstrije in Ogrske.

Premog se podraži. Trbovska družba je od 1. t. m. naprej premog zdatno podražila.

Tretji topničarski polk v Gradcu bodo spreminili v havbični polk. Gotovo so se nove havbice, katere so bile l. 1903 pri dveh baterijah na poskušnjo, dobro obnesle.

Slovanski jug. Vse zemlje, v kateri žive Hrvatje, Srbi, Bolgari in Slovenci, obsegajo 420 000 kvadratnih kilometrov. To je ravno toliko, kakor Japonska, malo manjše kakor Francoska.

Najnovejše novice.

Našim naročnikom. Današnja številka „Slov. Gosp.“ se tiska v nad 10.000 iztisih. „Naš Dom“ pa v 18.000 iztisih. Še vedno prihajajo novi naročniki. Ker upravitelstvo ne more v prvem trenutku vsega dela zmagati, prosimo nove naročnike za blagohotno potrpljenje, če ne dobe kar drugi dan po naročitvi lista. Vse prijatelje našega lista pa prosimo, da še dalje neumorno agitirajo za naš list.

Narodno gospodarstvo.

Gnojimo travnike! (Dalje.)

Taka gnojitev je enostranska in ker se večkrat ne sponese, spravlja to naše kmetovalce zopet k starokopitnosti. Zakaj se gnojitev ni sponesla? Rastlinam je potrebno, kakor že rečeno, v prvi vrsti treh, oziroma štirih redilnih snovi, katere moramo zemlji vračati, namreč dušik, oziroma soliterna kislina, fosforova kislina, kalij in apno. Ako zemlji manjka le ene teh redilnih snovi, se ne morejo rastline popolnoma razvijati. Zato se priporoča in prav dobro sponaša gnojenje s fosfatnimi in kalijevimi gnojili. Pa tudi dušičnata gnojila se morajo mnogokrat upoštevati. Zemljo, ki je revna na apno, treba je apniti in sicer je na 1 ha travnika vzeti 10 do 21 meterskih centov živega ali gašenega apna. Apnenje je ponoviti vsakih 5—6 let. Glede tega, ima li zemlja dovolj apna ali ne, se prepričamo, ako polijemo zemljo dotičnega travnika s solno kislino, ki se dobi v lekarnah. Ako zemlja zašumi, ko se kane par kapljic te kisline, je apna v isti dovoli; ako pa ne opazimo te prikazni, je dokaz, da apna manjka. Bolj zagotovljeni smo, ako pošljemo nekoliko prsti na kako kemično preskuševališče (v Mariboru, Gradcu itd.)

Za stran dušika, fosforove kisline in kalija, se glede na to, ali jih je dovolj ali ne, najbolj prepričamo s poskušnjami, dušičnatih, fosfatnih in kalijevih gnojil samih za-se in skupno. To se mora vršiti na travniku, kjer je zemlja enake sestave itd. Za silo presodimo to tudi po rastlinah, ki so na travniku. Ako ni nič detelj, a trave pa primeroma dobro rasto, smo lahko prepričani, da manjka posebno fosforove kisline. Če so pa razun tega tudi trave slabo rastoče, manjka pa ali dušika ali kalija, oziroma obeh redilnih snovi. V prvem slučaju bomo gnojili posebno močno s fosfatnim, manj pa s kalijevim gnojilom, v drugem pa se morate obe gnojili jednako upoštevati; pa tudi dušičnato gnojilo, recimo čilski soliter, bi prav dobro učinkoval in to posebno na razvoj trav, a zaradi njegove jako visoke cene se še dandanes kje malo uporablja. Fosforova kislina in kalij vplivata posebno na rast detelj, ki imajo, kot sem že omenil, to slabo lastnost, da sprejemajo iz zraka dušik in ga prepuščajo travam; ravno zaradi te lastnosti se opaža na travnikih, pognojenih s fosfatnimi ali kalijevimi gnojili, po prvo leto jako bujno rasto detelje, v drugem, posebno pa v tretjem letu pa trave.

(Dalje prih.)

Slamo bo kupovalo

vojaško oskrbovališče v Gradcu dne 15. januarja t. l. Rabijo namreč 2980 q stelne slame in 2940 q posteljne slame.

Poučno potovanje v Švico

je naslov ravnokar izišli knjigi, ki jo je izdala c. kr. kmetijska družba kranjska kot VI. zvezek svoje „Kmetijske knjižice“ in ki jo je spisal Viljem Rohman, pristav kranjske kmetijske šole na Grmu. Pisatelju ni bil namen podati v svojem spisu popis poučnega potovanja kranjskih kmetovalcev v Švico po leti 1904 na običajni način, temveč spisati poučno knjigo v prid našim kmetovalcem, ki naj spoznajo, da je Švica prva zgledna živinorejska dežela

